

Η ΕΥΡΩΠΗ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΘΑΡΡΑΛΕΑ (Μάρτιος 2007)

Συγγραφέας: MARGARET BECKETT

Λένε πως στην πολιτική μια μέρα μπορεί να είναι πολύς καιρός. Ένας χρόνος αρκεί για να αλλάξουν τα πάντα. Πέρυσι το χειμώνα έπρεπε να προσπαθήσω για να πείσω μερικούς -πολιτικούς, επιχειρηματίες, πολίτες- για την απειλή από την αλλαγή του κλίματος. Μέσα σε 12 μήνες ο σκεπτικισμός τους εξανεμίστηκε: Κανένας σοβαρός επιστήμονας ή αναλυτής δεν αμφισβητεί πλέον την κλίμακα και την αμεσότητα αυτής της απειλής. Η Διακυβερνητική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος περιέγραψε τα πραγματικά δεδομένα και τις αδιαμφισβήτητες αποδείξεις. Οι πολιτικές ηγεσίες σε όλο τον κόσμο -και περισσότερο στην Ευρώπη- καλούνται να αναλάβουν δράση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 8 και 9 Μαρτίου είναι μια αποφασιστική στιγμή. Υπάρχει η δυναμική, ώστε να σηματοδοτήσει για την ανθρωπότητα τη μετάβαση από τη συνειδητοποίηση του προβλήματος και την εγρήγορση στη στενή συνεργασία και την ανάληψη της απαραίτητης δράσης. Η ατζέντα του Συμβουλίου περιλαμβάνει προτάσεις και στόχους συγκεκριμένους, φιλόδοξους και, με την απαραίτητη πολιτική βούληση, επιτεύξιμους. Μπορεί να είναι αποτελεσματικοί όχι μόνο ως προς την εντεινόμενη αστάθεια του κλίματος αλλά και την εντεινόμενη ανασφάλεια των ενεργειακών μας αποθεμάτων, κάτι που αποτελεί πρωταρχική ανησυχία για όλες τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και για κάθε Ευρωπαίο πολίτη.

Οι λεπτομέρειες της ατζέντας είναι ακόμη υπό διαπραγμάτευση. Γνωρίζω όμως τι θα ήθελα να δω εγώ ως αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας: Θα ήθελα να δω την ανάληψη δέσμευσης, στο πλαίσιο πιθανώς μιας διεθνούς συμφωνίας, ότι θα μειώσουμε τις εκπομπές αερίων κατά 30% έως το 2020. Σε κάθε περίπτωση, θα ήθελα να θέσουμε ως ανεξάρτητο, δεσμευτικό κοινοτικό στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων κατά 20% έως το 2020. Θα ήθελα να υπάρξει σαφής δήλωση από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι πρέπει έως το 2020 να μειώσουμε κατά 50% τα επίπεδα εκπομπών αερίων του 1990. Θα ήθελα να θέσουμε ως στόχο τη μείωση της χρήσης ενέργειας κατά ένα πέμπτο έως το 2020 με τη λήψη ενεργειακά αποδοτικότερων μέτρων. Θα ήθελα, τέλος, να υπάρξει δεδηλωμένη η φιλοδοξία όλων των νέων σταθμών παραγωγής ορυκτών καυσίμων να έχουν συστήματα δέσμευσης και

συλλογής άνθρακα έως το 2020.

Τρεις είναι οι λόγοι για τους οποίους η Ευρώπη πρέπει να εκμεταλλευτεί αυτή την ευκαιρία για να συνεισφέρει ουσιαστικά στην επίλυση του προβλήματος. Ο πρώτος είναι ο απλούστερος και ο σημαντικότερος: Εάν δεν πάρουμε σοβαρά μέτρα τώρα, θα είναι πολύ αργά. Το σταθερό κλίμα στηρίζει την ίδια την ανθρώπινη ζωή, καθορίζει την τροφή που παράγουμε, τη γη που θα αξιοποιήσουμε, το νερό που πίνουμε. Με άλλα λόγια, από αυτήν εξαρτάται η ίδια η ασφάλεια της κοινωνίας μας.

Αυτό το σταθερό κλίμα ήδη αλλάζει και θα συνεχίσει να αλλάζει αναγκάζοντάς μας να προσαρμοζόμαστε. Αυτή η προσαρμογή όμως έχει ένα όριο. Πρέπει επίσης να λάβουμε μέτρα για να περιορίσουμε την εκπομπή αερίων, εάν πρόκειται να αποφύγουμε τα πιο καταστροφικά σενάρια που προβλέπουν οι επιστήμονες. Για τις κυβερνήσεις αυτό σημαίνει να δώσουν στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές την μακροπρόθεσμη βεβαιότητα, ώστε να αρχίσουν να επενδύουν σε προϊόντα και υπηρεσίες χαμηλού άνθρακα. Τα κεφάλαια υπάρχουν, αλλά οι πολίτες πρέπει να πειστούν πως έχουμε πάρει στα σοβαρά την υπόθεση του κλίματος. Οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης δείχνουν πως όντως έτσι είναι.

Ο δεύτερος λόγος σχετίζεται με τον πρώτο. Η κλιματολογική ασφάλεια είναι θέμα στο οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να παίξει ηγετικό ρόλο διεθνώς. Από την ίδια του τη φύση, το πρόβλημα είναι τέτοιο που η διεθνής κοινότητα μόνο από κοινού μπορεί να αντιμετωπίσει. Οι εκπομπές αερίων οπουδήποτε στον πλανήτη προκαλούν μόλυνση σε όλο τον πλανήτη, Αλλά αντιμετωπίζουμε το λεγόμενο «δίλημμα του φυλακισμένου»: Κανείς δεν επιθυμεί να λάβει πρώτος την πρωτοβουλία και να επιβαρυνθεί με το πιθανό κόστος για το κοινό καλό.

Η Ευρώπη μπορεί να βγάλει τη διεθνή κοινότητα από αυτή την παγίδα. Μπορούμε να κάνουμε εμείς τα πρώτα βήματα για τη δημιουργία της πρώτης στον κόσμο ανταγωνιστικής, ενεργειακά ασφαλούς οικονομίας χαμηλών εκπομπών αερίων. Και πρέπει εμείς να κάνουμε αυτά τα πρώτα βήματα, αφού στον ανεπτυγμένο κόσμο είμαστε έως σήμερα οι κύριοι υπεύθυνοι για την εκπομπή αερίων. Μια τέτοια κίνηση θα είχε όχι μόνο μεγάλη συμβολική αλλά και πρακτική αξία.

Ο πρώην επικεφαλής της Παγκόσμιας Τράπεζας Nick Stern διεξήγαγε την πλέον

λεπτομερή ανάλυση της οικονομίας των κλιματολογικών μεταβολών. Απέδειξε πως, εάν λάβουμε μέτρα τώρα, το κόστος αντιμετώπισης της αλλαγής του κλίματος είναι σε λογικά πλαίσια. Εάν καθυστερήσουμε, το κόστος θα αυξάνεται και, εάν δεν κάνουμε τίποτε τώρα, η παγκόσμια οικονομία θα δεχθεί ισχυρό πλήγμα. Επιπλέον, η Ευρώπη μπορεί να αντιστρέψει το «δίλημμα του φυλακισμένου», αποδεικνύοντας ότι το να κάνουμε εμείς την πρώτη κίνηση αποτελεί πλεονέκτημα, όχι μειονέκτημα.

Η εγκατάλειψη της παλαιάς ανεπαρκούς τεχνολογίας, η επένδυση σε ανανεώσιμη και καινοτόμο τεχνολογία, η αύξηση της ενεργειακής μας απόδοσης, είναι τρόποι να κερδίσουμε και να εξοικονομήσουμε χρήματα, να αναπτύξουμε τις οικονομίες μας και να εξασφαλίσουμε τα προβλέψιμα και αξιόπιστα αποθέματα ενέργειας που χρειάζονται. Εάν πρόκειται να πείσουμε τον αναπτυσσόμενο κόσμο να ακολουθήσει το παράδειγμά μας, είναι ζωτικής σημασίας να ανατρέψουμε το ψευτοδίλημμα: οικονομική ανάπτυξη ή κλιματολογική και ενεργειακή ασφάλεια.

Ο τρίτος και τελευταίος λόγος αφορά λιγότερο την κλιματολογική και ενεργειακή ασφάλεια και περισσότερο την ίδια την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμπληρώνει φέτος 50 χρόνια ζωής. Τα επόμενα 50 χρόνια ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι ο ίδιος: Να εξασφαλίσει επίπεδα ευημερίας και ασφάλειας πάνω και πέρα από αυτά που μπορεί να εγγυηθεί οποιαδήποτε μεμονωμένη κυβέρνηση. Οι προκλήσεις όμως θα είναι διαφορετικές. Η γενναιότητα σε θέματα κλιματολογικών μεταβολών θα δείξει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη και ικανή να αναλάβει αποτελεσματική δράση σε ένα θέμα για το οποίο οι Ευρωπαίοι πολίτες δείχνουν ζωηρό ενδιαφέρον και μπορεί, εν δυνάμει, να επηρεάσει τη ζωή του καθενός από μας με τον πλέον άμεσο και ουσιώδη τρόπο.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 8 Μαρτίου 2007, σ. 8.